

Voorjaars-
Vergadering
NTG **17**

APRIL

Hulpbehoevende mondzorg





Voorjaarsvergadering van het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap

Datum : vrijdag 17 april 2020

Thema : Hulpbehoevende mondzorg

Moderator : Dr. N.A.M. Rosema

Locatie : De Zilveren Toren, Level Eleven, Stationsplein 51-53, Amsterdam

Aanvang 10.00 uur, ontvangst vanaf 9.30 uur

AGENDA VOOR DE 303^{de} HUISHOUDELIJKE LEDENVERGADERING

1. Opening
2. Ingekomen stukken en mededelingen
3. Notulen van de 302^{de} ledenvergadering (bijlage I)
4. Voorstellen aanwezige nieuwe leden
5. Voordrachten nieuwe leden (bijlage II)
6. Jaarverslag van het secretariaat over 2019 (bijlage III)
7. Financieel verslag van de penningmeester over 2019 (bijlage IV)
8. Verslag verificatiecommissie, décharge van het bestuur, installatie nieuwe voorzitter en vicevoorzitter, benoeming nieuwe verificatiecommissie
9. Aankondiging najaarsvergadering 2020
10. Bekendmaking stemming nieuwe leden
11. Rondvraag
12. Sluiting



Programma Voorjaarsvergadering NTG

Datum: Vrijdag 17 april 2020

Plaats: De Zilveren Toren, Level Eleven, Stationsplein 51-53, Amsterdam:

Hulpbehoevende mondzorg

Dagvoorzitter: Dr. N.A.M. Rosema

09:30-10:00 Ontvangst met koffie en thee

10:00-10:45 Huishoudelijke vergadering

10:45-11:00 Korte pauze met koffie en thee

11:00-11:15 Opening door de dagvoorzitter

11:15-12:00 **Mondzorgcampagne van Dokters van de Wereld**

spreker: C.J. van Wingaarden

12:00-12:45 **DHIN organisatie**

spreker: drs. C.A. van Lent

12:45-13:45 Lunch

13:45-14:45 **Het ontstaan van de praktijk voor tandheelkundige hulp aan dak- en thuislozen te Den Haag**

spreker: drs. F. Nugteren

Hulpbehoevende mondzorg in Rotterdam

spreker: drs. N.J.F. de Jong

Dentist for humanity

spreker: drs. S. Tairie

14:45-15:30 **Noma: de mond als bron van het gezicht van armoede.**

spreker: prof. dr. F.K.L. Spijkervet

15:30-16:00 Theepauze

16:00-16:30 **Mondzorg aan de hulpbehoevende kinderen uit Rotterdam**

sprekers: drs. J.T. van der Tas en drs. L.S. van der Knaap-Kind

16:30-17:00 **Debat o.l.v. de moderator**

17:00 Afsluiting en borrel

Najaarsvergadering (Lustrum) 2020

Datum: 30 oktober 2020

Plaats: Koninklijke Industriële Groote Club en de Hermitage, Amsterdam

Thema: “(On)Zinnige Zorg”

Hulpbehoevende mondzorg

Voor de meeste mensen is zelfstandigheid een vanzelfsprekendheid waar men niet altijd bij stil staat. Echter, op het moment dat er sprake meer is van zelfstandigheid, realiseert men zich vaak pas dat er sprake is van een bepaalde beperking, en dat hulp wenselijk dan wel noodzakelijk is. Dat zelfstandigheid voor veel mensen een belangrijk item is in het leven nemen we vaak aan alsof het de normaalste zaak van de wereld is. Aan de andere kant vergeten we wel eens hoe normaal het is, of zou moeten zijn, dat hulp voor de mensen die dat nodig hebben, ook beschikbaar is. Dat geldt natuurlijk in algemene zin, maar zeker ook voor de tandheelkunde.

Hulpbehoevende mondzorg kent vele facetten. Waar we misschien als eerst aan denken is de gehandicaptenzorg. Deze groep heeft vaak in het algemene dagelijkse leven al hulp nodig en dus geldt dat in veel gevallen ook voor de mondzorg. Maar als we even verder kijken zijn er veel meer groepen die hulp nodig hebben omdat bepaalde randvoorwaarden ontbreken. Denk aan ouderenzorg, onlangs nog uitgebreid aanbod gekomen in de voorgaande NTG-bijeenkomst. Maar zeer actueel bijvoorbeeld ook mensen die financiële beperkingen hebben en vaak aan de onderkant van de sociaal economische status ladder hangen. Denk aan vluchtelingen, dak- en thuislozen, maar ook wat verder van huis, aan mensen die in een minder goed georganiseerde maatschappij leven zoals in bepaalde ontwikkelingslanden.

Tijdens deze NTG-Bijeenkomst zullen bekende en minder bekende gezichten uit de tandheelkunde spreken over hun bijdrage aan de diverse doelgroepen die zonder de hulp van deze toegewijde collega's zeer waarschijnlijk buiten de tandheekundige boot zouden vallen. Zij zullen vanuit hun eigen specifieke vakgebied hun licht werpen op de situaties die zij tegenkomen in hun werkzaamheden met bepaalde groepen die hun hulp heel hard nodig hebben.

Aansluitend zal er onder leiding van de moderator met de aanwezigen gediscussieerd worden over de vraag hoe we deze hulpbehoevende doelgroepen (nog beter) kunnen voorzien in de mondzorg die zij nodig hebben.



Dr. Martijn Rosema

is mondhygiënist en als chef de clinique verbonden aan de sectie Parodontologie van ACTA. Martijn studeerde in 1999 af als mondhygiënist en is sindsdien werkzaam bij de sectie Parodontologie. Eerst alleen als behandelaar, later ook als onderzoeker bij de onderzoeksgroep Preventie en Therapie. Daar heeft hij veel onderzoek gedaan naar onder andere behandelstrategieën, tandenborstels en andere mondhygiëne producten. In 2015 ronden Martijn zijn promotieonderzoek af met de verdediging van het proefschrift getiteld: "Toothbrushing efficacy". Tegenwoordig houdt hij zich bezig met alle drie de kerntaken van ACTA te weten zorg, onderwijs, en onderzoek.



Caroline van Wingaarden

is projectleider 'Kiezen voor Elkaar' bij Dokters van de Wereld Nederland. Caroline is opgeleid als docent creatieve vorming en heeft daarna een opleiding communicatie gedaan. Zij heeft jarenlang in de maatschappelijke opvang gewerkt op het gebied van Communicatie, PR en fondsenwerving. O.a. bij Blijf Groep. In 2016 is zij aan de slag gegaan als projectleider Gezonde Leefstijl bij HVO Querido in Amsterdam met als onderdeel het project Fit Gebit. In 2 jaar tijd zijn honderden cliënten van HVO Querido (maatschappelijke opvang van dak- en thuislozen) met achterstallig onderhoud, naar de tandarts en mondhygiënist gegaan en is aandacht besteed aan preventie en voorlichting.

Sinds oktober 2018 is Caroline projectleider van de Mondzorgcampagne 'Kiezen voor Elkaar'.

Mondzorgcampagne van Dokters van de Wereld

Voor zo'n 500.000 mensen in Nederland is de tandarts onbetaalbaar geworden. Dokters van de Wereld ziet dagelijks de gevolgen hiervan: rotte tanden, ontstekingen en ernstige pijnklachten. We hebben in 2019 bijna duizend gratis mondzorgbehandelingen gegeven aan mensen die anders écht geen toegang hebben tot de tandarts. Naast dat we veel mensen een gratis tandartsbehandeling hebben kunnen geven, gebruiken we de campagne "Kiezen voor Elkaar" om data te verzamelen en publiciteit te genereren om dit grote probleem zowel publiek als politiek op de agenda te zetten. Dokters van de Wereld strijdt met haar campagne voor een structurele oplossing voor toegang tot mondzorg voor iedereen. Maar ook om de aard en omvang van de problematiek beter inzichtelijk te maken. Tijdens de presentatie zal Caroline van Wingaarden de resultaten van de mondzorgcampagne presenteren, samen met uitkomsten van de expertmeeting gehouden op 20 maart 2020 'International Oral Health Day'.





Ineke van Lent

is gepensioneerd tandarts en bestuurslid van DHIN. Na 38 jaar als tandarts en daarnaast 14 jaar als docent bij de opleiding voor tandartsassistente in 's Hertogenbosch werkzaam te zijn geweest is Ineke van Lent in 2014, na haar pensioen, als secretaris toegetreden tot het bestuur van DHIN. In 2017 besloot het bestuur om naast het verstrekken van materialen ook een eigen preventielijn Brush Wash & Smile op te gaan zetten. Ineke, één van de initiatiefnemers van dit programma gaat in haar voordracht in op Dental Health International Nederland , Brush Wash & Smile en het Preventie Adoptie Plan.

DHIN

Dental Health International Nederland faciliteert al meer dan 40 jaar projecten en initiatieven in lagelonenlanden met kennis en expertise op het gebied van mondzorg. DHIN levert vanuit het magazijn in Houten tandheelkundige goederen voor projecten in lagelonenlanden. Dit varieert van een eenvoudig setje extractie tangen tot een volledig ingerichte tandartsenkamer. In aanvulling op de goederen levert DHIN sinds 2017 ook preventiemateriaal voor lagelonenlanden onder de titel Brush Wash & Smile. Dit materiaal is visueel aantrekkelijk en is voor iedereen toegankelijk middels een download www.brushwashsmile-dhin.com

Tijdens de presentatie zal Ineke vooral ingaan op de inhoud van het voorlichtingsmateriaal zoals deze op dit moment in de praktijk gebruikt wordt. Het implementatieschema zal besproken worden en tevens zal de organisatiestructuur: BWS voorlichter – scholen – WhatsApp – PAP nader uitgelegd worden.



Frans Nugteren

is in 1977 afgestudeerd aan de Universiteit van Amsterdam. Een week na zijn afstuderen begon hij als waarnemer in een Haagsche binnenstad praktijk. Daarnaast startte hij een “praktijk aan huis” in 1978 en verdeelde hij zijn tijd tussen deze twee totaal verschillende praktijken. Naast zijn werk als tandarts heeft Frans vele functies gehad in wetenschappelijke verenigingen zoals de NVG en de NVvE, waarvan hij 6 jaar voorzitter was en benoemd is tot erelid van die vereniging. Ook heeft hij zitting gehad in diverse regionale en landelijke besturen en commissies van de (K)NMT. Thans werkt Frans nog steeds in zijn praktijk aan huis en behandelt daar ook ongedocumenteerde patiënten. In het HMC locatie Westeinde ziekenhuis behandelt hij met twee collega’s dak- en thuisloze patiënten.

Het ontstaan van de praktijk voor tandheelkundige hulp aan dak- en thuislozen te Den Haag.

Het was Jetta Kleinsma die aan de wieg stond van de oprichting van de Stichting Tandheelkundige Hulp aan Dak- en Thuislozen te Den Haag. Zij werd in 1998 benoemd tot wethouder voor Welzijn, Volksgezondheid en Emancipatie in het college van de gemeente Den Haag. Eind 1999 bezocht een afvaardiging van de gemeente Den Haag “zusterstad” Berlijn. Zij bezocht daar een tandheelkundige praktijk die 7 dagen per week geopend was waar collega’s op vrijwillige basis honderden patiënten per dag van hun kiespijn af hielpen. Op het stadhuis is Den Haag had Kleinsma de gewoonte om iedere donderdag 2 dak- en thuislozen uit te nodigen voor een lunch waarbij de appels altijd onaangeroerd bleven. De kauwfunctie bij deze groep was onvoldoende. Samen met Willem Beaumont, arts bij de GGD van de gemeente Den Haag, besloot zij dit probleem aan te pakken. En aangezien Beaumont een goede bekende van mij is was de cirkel snel rond. Mijn ruim 20 jarige ervaring als tandarts in een sociale binnenstads praktijk motiveerde mij om aan dit nieuwe project een bijdrage te leveren. Wij zochten behandelruimte en kregen die van het Medisch Centrum Haaglanden in het ziekenhuis Westeinde. Daarnaast heb ik de collega’s Altman, Eibrink-Jansen en Kuipers bereid gevonden om mee te werken aan dit project, en hebben we de ziekenkosten verzekeraars, voornamelijk Azivo, overtuigt om dit project financieel te ondersteunen. En last not but least de Gemeente Den Haag die voor de inrichting van de praktijkkamer zorgde. De praktijk voor de dak- en thuislozen werd geopend op 8 maart 2002. Thans zijn er drie tandartsen werkzaam, de collega’s Strik en Pameijer en mijzelf. Doel van behandelingen die wij uitvoeren is bij de patiënten een zodanige gebitssituatie te creëren, die stabiel en esthetisch aanvaardbaar is zodat dit kan bijdragen tot meer zelfvertrouwen bij de patiënt en eventueel een resocialisatie in de maatschappij.



Nico de Jong

is tandarts-algemeen practicus in Rotterdam en sinds 2013 voorzitter van de Rotterdamse Tandartsen vereniging.

Nico studeerde tandheelkunde in Utrecht tussen 1978 en 1984 en was vervolgens 2 jaar tandarts bij de Koninklijke Marine in Den Helder en Aruba. Sinds 1989 voert hij een algemene praktijk in Rotterdam, waarvan het grootste deel in de groepspraktijk Knappers en de Jong. In 2014 was hij mede initiatiefnemer en bestuurder van één van de drukst bezochte tandartsenposten van Nederland, te weten 'Tandartsenpost 010' gevestigd in de spoedeisende hulp afdeling van het Erasmus Universitair Medisch Centrum.

'Hulpbehoevende mondzorg in Rotterdam'

Sinds haar oprichting in 1901 heeft de Rotterdamse Tandartsen Vereniging (RTV) zich steeds op verschillende manieren bezig gehouden met tandheelkundige zorg voor sociaal zwakkeren in de stad Rotterdam. Reeds ver voor de oorlog (en dus ver vóór het ontstaan van de 'Ziekenfondsen') stichtten RTV-leden klinieken in de stad waar sociaal zwakkeren veelal kosteloos van hun acute tandheelkundige klachten werden afgeholpen.

Anno 2020 spelen de RTV en Tandartsenpost 010 ('TAP') nog steeds een belangrijke rol in de tandheelkundige behandeling van hulpbehoevenden. In deze bijdrage zal ingegaan worden op de diverse initiatieven op het gebied van de Rotterdamse hulpbehoevende mondzorg, tevens in historisch perspectief.



Sharif Tairie

is tandarts in Amsterdam en kwam als vluchteling vanuit Afghanistan naar Nederland in 1993. Met veel moeite heeft hij een plek bemachtigd in de Nederlandse maatschappij. Sharif mocht tandheelkunde studeren aan het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA) en na zijn afstuderen heeft hij een eigen stichting opgezet genaamd Dentist for Humanity. Als student leerde Sharif dat er een 'vergeten' groep individuen in Nederland was zonder toegang tot de reguliere mondzorg. Duizenden mensen in de schuld, armoede, stateloos of andere redenen waardoor er geen financiële middelen beschikbaar zijn voor mondzorg. Door zijn stichting hoopt Sharif meer toegang te creëren voor deze groep mensen om van hun gebitsproblemen af te komen

Dentist for Humanity.

De presentatie zal over ons werk gaan en de nieuwe ontwikkelingen, uitdagingen waar we voor staan als Nederlandse samenleving en hoe we dit probleem kunnen aanpakken. Hoe en waarom mijn stichting is gesticht. De data van 2017-2019 over aantal behandelde patiënten zal worden besproken. Ons perspectief over de rol die universiteiten zouden moeten hebben met het ondersteunen van minder bedeelden.



Prof. dr. Fred Spijkervet

is opgeleid tot kaakchirurg (1988-1992), en sinds 1992 full-time aangesteld als MKA-chirurg, aan de afdeling Mondziekten Kaak- en Aangezichtschirurgie van het UMCG, Groningen. Vanaf 2012 is hij hoofd van deze afdeling van het UMCG en tevens aangesteld als hoogleraar MKA-chirurgie aan de Rijksuniversiteit Groningen met focus op aandoeningen uitgaande van het kaakgewricht en de orale geneeskunde.

Van zijn hand verschenen meer dan 180 wetenschappelijke peer reviewed publicaties en diverse boekpublicaties. Fred Spijkervet was en is bestuurslid van diverse nationale en internationale beroeps- en wetenschappelijke verenigingen en is momenteel o.a. president of the European Society TMJ Surgeons.

Noma: de mond als bron van het gezicht van armoede.

Noma is een gangreneuze infectie waarbij delen van het aangezicht afsterven. De bron van deze infectie is het parodontium gecombineerd met een slechte voeding status. In Azië, Zuid-Amerika en vooral in delen van Afrika komt de aandoening nog altijd regelmatig voor. De overlevingskans wordt geschat op slechts 5-10 % bij ontbrekende adequate medische zorg. Bij overleving zijn de gevolgen groot door de ernstige gelaatsdefecten welke gepaard gaan met problemen met eten, drinken en spreken. Daarnaast ontstaat er door de aandoening regelmatig een ernstige trismus welke genoemde functie problemen nog verder vergroten. Reconstructie van de gezichtsdefecten en het opheffen van de mondopeningsproblematiek is alleen mogelijk met operatieve behandeling door een team van specialisten. In deze voordracht zal ik mijn ervaringen met de behandeling van noma vanuit een humanitair hulpverleningsproject met u delen.



Justin van der Tas

is augustus 2019 begonnen als arts in opleiding tot kaakchirurg in het Erasmus MC te Rotterdam. Geneeskunde studeerde hij in Rotterdam en rondde hij af in 2017. Hierna startte hij de Tandheekkundige Opleiding voor Artsen (TOVA) te Nijmegen en deze zal zijn afgerond in het voorjaar van 2020. Gedurende de opleiding geneeskunde heeft Justin een master in Clinical Research gevolgd aan de Netherlands Institute for Health Sciences. Voor deze master is hij betrokken geraakt bij de Generation R studie. Het onderzoek van Justin heeft zich toegespitst op de etiologie van kaasmolaren en socio-demografische ongelijkheden in cariësprevalentie onder zesjarigen. Dit voorjaar zal hij zijn proefschrift "Advances in Epidemiological Research of Dental Enamel Hypomineralization and Caries" verdedigen



Laura van der Knaap-Kind

is tandarts-pedodontoloog. Ze studeerde in 2012 af van de opleiding tandheekkunde aan ACTA. Sindsdien is ze werkzaam bij CBT Rijnmond en een reguliere tandartspraktijk in Spijkenisse. In 2016 rondde zij de post-initiële opleiding tot tandarts-pedodontoloog af. Via CBT Rijnmond is ze verbonden aan het schisisteam van het Erasmus MC-Sophia Kinderziekenhuis. Daarnaast is ze betrokken bij diverse tandheekkunde gerelateerde onderzoeken binnen de schisiszorg.

Mondzorg aan de hulpbehoevende kinderen uit Rotterdam.

Generation R is een geboorte cohort in Rotterdam waarin kinderen worden gevolgd vanaf hun geboorte tot aan adolescentie. Generation R onderzoekt de groei, ontwikkeling en gezondheid van opgroeiende kinderen in Rotterdam. Uiteindelijk zijn er in dit onderzoek bijna 10.000 kinderen geïncludeerd tussen 2002 en 2006 en zij hebben op verschillende leeftijden het onderzoekscentrum bezocht voor dataverzameling. Eén onderdeel van de dataverzameling is gericht op de mondgezondheid en gebitsontwikkeling van de kinderen. Uit de verzamelde data blijkt dat het niet goed gaat met de Rotterdamse kindergebitten; de prevalentie van cariës was 31,7%. Kinderen wonend in een van de achtergestelde wijken hadden significant hogere kansen op tandcariës. Daarnaast bestaan er alarmerende verschillen in cariësprevalentie onder diverse etnische minderheden. Terwijl in de Nederlandse groep 77,1% een gaaf gebit had, was dit bij de Marokkaanse groep slechts 40,9%. Meer kennis over de risicogroepen voor cariës moeten eraan bijdragen dat preventieprogramma's bij de juiste mensen terecht komen. Mondzorg aan de hulpbehoevende kinderen van Rotterdam, hoe kunnen we dit verbeteren?



Secretariaat:

Floris Vesterlaan 21 3055 BM Rotterdam

e-mail: secretaris@tandheelkundiggenootschap.nl